NĂM THỨ MƯỜI BA. = SỐ THỨ 2397 — MỖI SỐ: 0$03 — NGÀY THỨ HAI 16 và THỨ BA 17 MARS 1925

RESIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
Bibliothèque
DÉPOT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Trung-Bắc Tân-Văn	Trung-Bắc Chủ-Nhật	Trung-Bắc Tân-Văn và Trung-Bắc Chủ-Nhật	Trung-Bắc Tân-Văn và Nam-Phong	Trung-Bắc Tân-Văn, Trung-Bắc Chủ-Nhật và Nam-Phong	Trung-Bắc Tân-Văn và Đông-Dương	Supplément
Một năm.	6$00	6$90	6$50	6$30	6$30	9$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.25	3.20	3.20	4.80	6.00
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.60	2.40	3.00
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. H. NGUYỄN-DOÃN
Directeur: NGUYỄN TÂN-VĂN
Rédacteur en chef: PHAN KẾ-LỘC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V.LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel . . . . . » »
Par centimètre de plus . . . . . 0$10
Réclame dans la 1re page. . . . 2$00
Annonces judiciaires et légales. . 1$00
On traite à forfait pour les contrats importants.

Quan mình với dân mình

V

Như đã giải trong mấy bài trước, thì cái chế-độ quan quyền ở xã-hội ta, vì cái trình-độ dân-trí còn kém các nước văn-minh xa, mà cái nền-nếp xã-hội lại khác hẳn với xã-hội Âu-Mỹ, chưa có thể bỏ được cái thuyết quan là phụ mẫu, dân là con em, quan bao giờ cũng vẫn là đầu nước của dân, dân bao giờ cũng vẫn phải tùng phục với quan, chẳng nên mơ màng những chuyện dân chủ bình quyền mà vội muốn đem cái trật-tự trong xã-hội mấy ngàn năm nay ra tay phá-hoại; ta chỉ nên nghĩ làm thế nào cho quan khỏi tham khỏi ác, làm trọn cái chức trách của anh, thì cái hạnh-phúc của bọn dân con mình ở đấy, mà đến cái tiền-đồ hưng vượng của quốc gia mình cũng ở đấy, chứ nọ là phải lo tính viển-vông làm gì.

Than ôi! Cứ cái tình-trạng quan-trường ta bây giờ mà mong cho quan khỏi tham khỏi ác, làm trọn cái chức trách của anh, thì có khác gì mong trời sa xuống đất, họa chăng có phép tiên thuật thánh đổi óc thay tim cho cả một lượt người trong xã-hội thế nào, khiến cho ngẫy bạc mà không thèm ăn, tơm tiền mà không dám mó; chứ còn có sách vở nào mà giảng dạy được, chuông mõ nào mà cảnh tỉnh ra! Song, ta phải xét xem cái tệ-tập ấy bởi đâu mà nên, thì mới đó ra cái tệ-tập ấy sẽ làm thế nào mà khử được, cái bản-tính con người ta không tất nhiên là thiện mà cũng không tất nhiên là ác, thiện ác đều tự cái tập-quán gây nên: cái tập-quán hun đúc điều thiện điều ác cho người ta, mau nhất mà mạnh nhất là cái tập-quán trong xã hội. Cái xã-hội ta bây giờ sở-dĩ xuất sản ra có nhiều quan tham quan ác, là vì cái tập quán trong xã-hội xui cho người phải ác phải tham; hãy thử xét cái tập-quán trong xã-hội mình lấy thế nào làm trọng, trọng nhất là lắm bạc nhiều tiền, lấy thế nào làm khinh, khinh nhất là cạn lưng vơi túi, không gấm vóc ngọc ngà không phải là đẹp, không lâu đài xe ngựa không phải là sang, có tiền thì dở cũng ra hay, ngu cũng ra trí, bạc ác cũng hóa ra nhân nghĩa, ô-uế cũng hóa ra thanh-cao, không tiền thì liêm bảo là vụng, thẳng bảo là gàn, trung tín lại bảo là ương gàn, thực thà lại bảo là dần-độn, chẳng ai khen ông quan công minh, ông quan thanh-bạch, mà chỉ ca tụng những là tạo được lắm ruộng, mua được nhiều nhà, chẳng ai chê ông quan tham những, ông quan hung tàn, mà chỉ bất-hủ những là tiệc không dám làm, bạc không dám đánh, một bà lớn quần sồi áo vải trông thấy bà lớn khác vàng tô ngọc chuốt mà có ý thẹn thùng, có ai phân biệt cho quan ông nào nhân quan ông nào ác, một cậu ấm cuốc bộ đi học trông thấy cậu ấm kia song mã ô-tô mà ra điều bẽn-lẽn, có ai so sánh cho cụ lớn nào đỡ cụ lớn nào bay; hay với dở, nhân với ác đã chẳng có hơn kém gì, mà hơn kém nhau chỉ ở vơ vét được dầy bay là vơi, nạo-nột được nhiều hay là ít, thì ai lại đại gì chẳng vơ, chẳng vét, chẳng nạo, chẳng nạt mà thanh với cần, mình với chính có làm chi; ấy cái tập-quán trong xã-hội mình bây giờ hun đúc nên cái tệ-tập tham ác cho quan mình như thế.

Nhưng cái tệ-tập ấy bởi xã-hội hun đúc nên, thì cũng có thể lấy thế-lực xã-hội khu-trừ nổi, người ta thường nói xã-hội là nghiêm-sư, dư-luận là thần thánh, cái oai nghiêm thần thánh ai mà dám phạm, cái mệnh lệnh nghiêm sư ai mà dám sai; ai chẳng tham sống sợ chết, mà vì xã-hội trọng danh tiếng, đến có người không tưởng cao-quan hậu lộc, mọi gan cắt cổ, phò chúa gian-nan; ai chẳng muốn giàu ghét nghèo, mà vì xã-hội trọng văn nho, đến có kẻ không tham ruộng cả ao liền, buộc bụng thắt lưng, nuôi chàng đèn sách; ấy những việc trái hẳn với nhân-tình như thế, mà cái thế-lực xã-hội còn đủ sức xô đẩy cho người ta lấy khổ làm thích, coi chết như không, huống hồ làm một ông quan cần-cán liêm minh, bổng lộc vẫn còn đủ để mà tự cấp, vị vọng vẫn còn đủ để mà tự tôn, đã đến nỗi khổ đến nỗi chết gì mà nếu có cái thế-lực xã-hội xô đẩy vào, thì khó gì mà chẳng cần thủ được quan chăm, tu mình được chính-tích, nay muốn cầu cho quan khỏi tham khỏi ác, thì trước hết hãy phải kiếm chính cái tập-quán xã-hội đi, lắm bạc nhiều tiền không trọng mà trọng về có đức có tài, cạn lưng vơi túi đừng khinh, mà khinh về làm cần làm bậy, đẹp không ở gấm vóc ngọc ngà mà lấy nhân làm đại, lấy đạo làm giầy mới là thật đẹp, sang không ở lâu đài xe ngựa, mà lấy nghĩa làm đường, lấy lễ làm cửa mới là thật sang, hay ra hay dở ra dở, không vì đồng tiền mà lẫn lộn vàng thau, ông ra ông, thằng ra thằng, không kể đồng tiền mà hỗn nhào đen trắng, quan thanh-bạch công minh thì ca-tụng, mà lương điền mỹ-trạch phải công nhận là một cái vết dơ, quan hung tàn tham nhũng thì bỉ bai mà thô phần bỏ-ỷ phải suy phục là một điều nữ đức, bà lớn phải quan ông bà lạm, ra ngoài đủ vàng tô ngọc chuốt, cũng bêu tiếng là đỗ hút máu lưng đen, cậu ấm vì cụ lớn tham tàn, đi đường đủ song-mã ô-tô, cũng mang xấu là của lột đa khổ bện; cái không-khí trong xã-hội đã trong sạch như thế, tưởng trừ có kẻ ăn rơ không biết thôi, mới còn dám công nhiên chịu người ta xỉ vả, chịu người ta chỉ-trích mà nhẫm mặt làm được những chuyện phi-vi, chứ ai còn có một thì định lương tâm, cũng có thể trở nên quan nhân quan liêm mà tạo phúc lợi cho dân sẽ không biết thế nào mà kể. Cứ ngay trong lịch-sử nước mình hơn ngàn năm về trước, biết bao nhiêu là danh-thần lương-lại đức vọng trác tuyệt, sự nghiệp hiển-hách dường nào, đêm khuya khước lụa, chỗ vắng từ vàng, móc cuống họng mà mửa cỗ của dân cho, bởi bao chè mà chê bạc của dân đút, cũng là quan mình cả đấy, có phải tinh người mình đời nay khác lắm đời trước rồi đâu, chẳng qua là cái tập-quán xã-hội xui nên cả. Kiều-chính được cái tập-quán xã-hội lại, thì có lo gì quan ác quan tham.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 13 và 15 Mars 1925

Nước Pháp với nước Anh

Ngày thứ hai này quan Chamberlain ở Genève trở về, lại hội-nghị với quan Herriot.

Tại hội Vạn quốc

Hội-đồng quản-trị hội Vạn-quốc định biên cái vấn-đề trọng tài vào chương-trình kỳ hội-đồng sang năm.

Bộ đại-sứ tại giáo-hội đô thành

Hội-đồng tài-chính của nguyên-lão nghị-viện bỏ 17 phiếu ưng cử để bộ đại-sứ tại giáo hội đô-thành.

Số phiếu phản đối là 14 cái.

Gió bão ở Địa trung hải

Madrid. — Gió bão dữ dội ở Địa trung-hải. Nhiều đê bị tổn hại. Nhiều tàu bị vỡ.

Nghị-viện thành phố Saigon

Có lệnh định việc tuyển cử nghị-viện thành phố Saigon vào ngày chủ-nhật thứ nhất trong tháng Mai.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 Mars 1925

Tại thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện định đến ngày thứ ba này sẽ bàn đến lời bàn của ông Flandin về việc đàn bà đắc-phiếu.

Hiện tình tài-chánh nước Pháp

Số tiền thu vào về sổ chi-tiêu chung trong tháng février cộng được một nghìn chín trăm năm mươi triệu, hơn tháng février 4924 được năm chục triệu.

Số nhập-cảng về trong hai tháng đầu được sáu nghìn năm trăm triệu. Số xuất-cảng cộng được bảy nghìn một trăm năm mươi bảy triệu sáu trăm bảy mươi sáu nghìn quan.

Tại hội Vạn quốc

Hội-đồng quản-trị hội Vạn-quốc kế sau các vấn-đề quan-hệ về hạt sông Sarre và việc thành Dantzig đối với nước Ba-lan.

Quan Chamberlain và quan Skrzinski hội-nghị hồi lâu. Quan Skrzinski có nói với các báo rằng về bản kiếp-ước năm nước, nước Ba-lan có nói các nước có chân trong hội Vạn-quốc mà không được đãi giống nhau thì nước Ba-lan không chịu.

Hội-đồng quản-trị hội quốc-tế coi về việc trọng tài ưng chuẩn một khoản tỏ ý tiếc rằng hiệp quốc không ưng chuẩn các phương-sách của hội Vạn-quốc về việc trọng tài và tuyên-bố rằng bản hội-đồng phản đối bản hiệp ước bình-vụ của ba nước Pháp, Anh và Đức.

Cái nạn đình công ở nước Ý

Ở miền Milan thợ kim-khí đình công hầu hết. Số thợ đình công 80.000, mà số thợ còn làm việc là 5.000

Việc chính-trị nước Ai-cập

Trong việc tuyển cử nghị-viện đảng Zaghoul pacha được 101 người; đảng tự-do có 37 người; đảng liên-hiệp được 35 người; đảng độc-lập được 2 người; đảng quốc-dân được 6 người. Tòa nội-các đã thành lập. Zwarpacha chủ tọa.

Nghề vô-tuyến ở Úc-đại-lợi-á

Ở Melbourne sắp đặt hai đồn nhận điện và một đồn phát điện.

Việc chính-trị nước Đức

Đảng trung-ương và các hữu đảng không hợp ý nhau về việc đem M. Gessler ra ứng-cử tổng thống. Đảng trung-ương muốn thong thả mới quyết định, các hữu đảng đòi quyết định ngay, vì vậy đảng trung-ương đứng lên ra về.

Hội-đồng Locarno về tối-hậu-thư đem M. Jarres ra ứng-cử.

Tin Trung-hoa

(*Điện báo Reuter*)

Tin Ngô-bội-Phu

Hương-cảng, ngày 9 Mars 1925 — Quân-vụ sứ ở Bắc-kinh có điện cho Liêu-diệu-Nam rằng làm sao khi Ngô-bội-Phu qua Hán-khẩu mà viên giám-đốc hải-quan không biết. Tiêu-phúc-điện rằng: Đó là vì viên giám-đốc sơ suất, chớ không phải là có ý đó cho Ngô đi.

Ngô-bội-Phu vào Nhạc-châu, có mang một vệ đội 2.000 người, yêu cầu Tiêu-diệu-Nam cấp thêm quân lính, lại xin hai tỉnh Hồ-bắc và Hồ-nam mỗi tháng cấp cho năm vạn đồng, lại xin hai tỉnh quyên gạo cho, lấy trong năm đạm địa phận Nhạc-châu làm nơi phòng thủ. Nhưng Mã-Tế không chịu dự đến việc ấy.

Ngô-bội-Phu nghị định liên hợp với bốn tỉnh Hồ nam, Tứ-xuyên, Vân-nam, Giang-tây để "mưu việc khôi-phục", mời Hồ-bắc dự vào. Nhưng Tiêu diệu Nam còn giả cách không cự.

Ngô-bội-Phu đến Nhạc-châu là do Đặng-tích-Hiền chủ-trương, sắp sửa tổ chức ra Liên quân tổng tư lệnh bộ. Nghe đâu Tề-nhiếp-Nguyên xin giáp một số tiền một trăm hai mươi vạn đồng.

Việc Đường-kế-Nghiêu mua súng

Tổng-tư-lệnh đội quân Vân-nam sang giúp Tôn-Văn) là Dương-bỉ-Mân cùng hai viên quân quan đến lên công sứ đoàn ở Bắc-kinh rằng: Dương đã đã xét được đích xác là Đường-kế-Nghiêu có mua súng của Nhật bản, ngầm tải vào Quảng-tây; hiện Đường đã sai người cùng với các quan chức ở Quảng-tây bàn định việc đem lính đến để tải súng, xin công-sứ đoàn tra xét cho việc đó, vì làm như thế thực là phá hoại cái ủy ước cấm đem quân giới vào nước Tàu, để gây thêm nên họa chiến-tranh. Công-sứ đoàn đã giao bức điện tín cho Trung-trạch là công sứ Nhật ở Bắc-kinh tra xét. Công-sứ Nhật lập tức điện về hỏi bản chính-phủ. Nhưng chính-phủ Nhật nói lời Dương-bỉ-Mân không có chứng cớ và không nhận có lẽ gì cả.

(Từ tuyến điện Bordeaux)

Trung-hoa với nước Nga

Tin ở Nga. — Trông một bức thư gửi cho chánh-phủ Xô-viết trước khi tạ thế, Tôn-Văn có nói Tôn đã dặn đảng mình giao thiệp luôn với chánh-phủ Xô-viết để sau này gây dựng cho nước Trung-hoa được cường-thịnh, và có nước giao-hiếu.

Tin Cáp-nhĩ-tân. — Các quan về miền riêng đường hỏa-xa đông bộ Trung-hoa, vì chánh-phủ Moscou xin, đã bị chánh-phủ Phụng-thiên cách chức. Cái thế lực của chánh-phủ Moscou dần dần lại hồi phục bằng ngày xưa.

Nước Nhật ngày nay rất lo về cái nạn thất-nghiệp. Cứ như một biểu tổng kê mới đây, thì số người thất-nghiệp riêng ở Nhật-bản, không kể Cao-ly và Đài-loan cộng tới 3.400.000 người.

Nước Nhật lại không được như nước Anh, mà bảo có nhiều nơi cho bọn lao-động không tìm được việc ở trong nước thì đến đó mà kiếm ăn. Bọn lao-động Nhật-bản không có thể sang Trung-hoa hay Cao-ly mà kiếm ăn được, vì ở hai xứ ấy nhân-công lại rẻ hơn là ở Nhật. Có lẽ họ phải kéo nhau đi Tây-bá-lợi-á mới có cơ kiếm được cơm ăn việc làm.

Từ ngày cuộc Âu chiến kết-liễu nước Nhật đã khốn đốn về cái vấn-đề thất nghiệp. Đến sau xảy ra cái nạn động đất, thì cái vấn-đề ấy lại kịch-liệt lắm. Vì chẳng những các tư gia phải bãi người làm, mà cả các công sở cũng phải bớt viên chức đi nhiều lắm.

NHỮNG THƯ-VIỆN LỚN NHẤT Ở THẾ-GIỚI

Số thư-viện trong thế-giới trong năm 1922 cộng là 1.038. Số sách ở các thư-viện ấy cộng là 181 triệu mà 66% ở Âu-châu và 30% ở Mỹ-châu.

Thư-viện to nhất và có nhất là thư-viện Bibliothèque nationale ở Paris, có 3.700.000 quyển sách; rồi đến thư-viện British Museum ở Londres, có 2.500.000 quyển; thư-viện ở Berlin, có 1.777.000 quyển; thư-viện ở Munich có 1.400.000 quyển; thư-viện ở Strabourg, có 1.200.000 quyển; và thư-viện quốc-dân ở Madrid, có 1.125.000 quyển, v. v.

Các thư-viện khác ít sách hơn nhưng có nhiều sách về một khoa nhất định, như thư-viện Ottawa nhiều sách quan hệ về việc nghị-viện; thư-viện Edembourg có nhiều sách quan hệ về luật pháp và thư-viện Washington có rất nhiều sách quan hệ về y-học (285.000 quyển).

VĂN UYỂN

Lê Thái-tổ

Thần-kiếm tung hoành ở núi Lam,
An-hùng đã tỏ mặt phi-phàm.
Mười năm gây dựng thành vương-nghiệp,
Trăm trận xông pha giải quốc-nàn.
Non nước mở nên nền vững chãi,
Lê-dân thoát khỏi bước lầm than.
Sông Lô nửa Tản còn muôn kiếp,
Công đức hình Ngô sáng sử Nam.

Đức-thụ, Phạm-đình-Bin.

Xuân

Vừa mới xuân rồi đã lại xuân,
Xuân đi xuân lại biết bao lần.
Oanh vàng yến trắng vui trời tốt,
Nhị tía hoa hồng nhuận vẻ tân.
Xuân-đẹ vui thay người đối ảnh,
Xuân-tình buồn nhỉ khách đơn thân
Thấy xuân những muốn lời xuân lại,
Cho khách sầu xuân hoa mấy vầu.

Bằng-đức

MỘT NHÀ SĂN BẮN NỔI TIẾNG

Đất Tanganyka ở Phi-châu là nơi rất nhiều giống vật dữ, như voi, sư-tử, trâu rừng, tê-giác v. v..... Các quan sở tại có mời ông T. Smith lưu lại đấy săn bắn mấy tháng, mới đây ông trở về nước có kể chuyện như sau này:

Ở miền ấy giống vật dữ rất nhiều. Xưa nay những nhà săn bắn không ai dám đi xa lắm. Riêng ở chân Ousanda số voi có tới 40.000 con. Một tay ông Smith giết được 35 con voi, mà nhiều lần rất là nguy hiểm cho sinh mệnh. Ông cùng mấy người đi đến đi lang thang trong rừng rậm. Chỉ với số 500 kilomètres và ba mươi voi của ông cũng khá to tiền.

SỐ TIỀN CỦA CÁC NƯỚC NỢ NƯỚC PHÁP

Số tiền của các nước nợ nước Pháp hiện nay như sau này:

Nước Nga: (triệu chính cũ) 6.023.000.000 quan; nước Nga (các triệu chính mới) 490.000.000 quan; nước Bỉ: 3.067.295.000 quan; nước Yougoslavie: 1.738.566.000 quan; nước Lỗ-mã-ni 1.132.000.000 quan; nước Hy-lạp: 537.514.000 quan; nước Ba lan 895.400.000 quan; nước Tchécoslovaquie: 542.200.000 quan; nước Đại-lợi: 350.273.000 quan; nước Bồ-đào-nha 9.000.000 quan; nước Esthonie: 3.500.000 quan; nước Lettonie: 9.000.000 quan; nước Lithuanie: 2.300.000 quan; nước Hong-gia-lợi: 8.000.000 quan; nước Áo: 331.926.000 quan. Tổng cộng: 15.133.074.000 quan.

HẢI ĐÀM

Đồ ăn mày!

Ba bốn quan đi tường thế chị em, đang lặc-lè ngồi sống rượu; có một quan ngồi kể đài kể về cũng chị em, miệng tán: « Mợ phải biết, tôi là bạng người... » Người chị em tại nghe mắt trông vào chiếu rượu, thấy các quan « đưa cay » gần hết nhiều cả, liền quát thằng Quít: « Đồ ăn mày! » Quan viên ngồi cạnh nghe có câng người ra, liền đàm câu mà rằng: « Bà đại! Người ta... »

Chị em biết mình « hớ-ơ » nhanh trí, ngâm luôn một câu mà giảng nghĩa rằng:

Đồ ăn là món đồ ăn,
Mày là thằng Quít, xin anh chớ lầm.

Cường-ổi.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nguyễn thân-phụ tôi làm ở tỉnh Bắc-ninh và mất ở đó từ năm 1918. Mộ hãy còn đó ở đó. Nay tôi muốn mang di táng về tỉnh Hà-đông, thì phải xin phép ở đâu trước, đi như thế tất phải qua thành phố Hà-nội, vậy có phải xin phép quan Đốc-lý Hà-nội không?

Về mùa nào thì được phép cải táng và bắt đầu từ tháng mấy đến tháng mấy? Nay kính hỏi

TRẢ LỜI. — Các tỉ lệ về việc bốc mả đã kể rõ trong nghị-định quan Thống-sứ Bắc-kỳ ngày 6 juillet 1924 về mục vệ-sinh ở Bắc-kỳ, từ điều 95 đến 98. Nếu đăng cả vào đây thì dài lắm, vậy xin tóm lược theo lối hỏi trên đây mà trả lời như sau này:

1. Phải xin phép bốc mộ tại tỉnh sở tỉnh Bắc-ninh là nơi đã táng trước và xin phép quan Công sứ tỉnh Hà-đông là nơi sắp đi mộ về.

2. Phải xin cái giấy chứng-chỉ thấy t nốc nhận-thực mất về bệnh gì.

3. Phải chịu các tiền phí-tổn về việc ấy.

K ông phải xin phép quan Đốc-lý Hà-nội. Cất mùa nào cũng được, không có lệ cấm về mùa nào.

Cuộc công-thải Đông-pháp

Mở số lần thứ mười hai

Trong số báo ngày 2 và 3 mars bản-quán đã đăng những số công-thải trúng số được hoàn tiền rồi, nay theo như *Quan-báo Đông-pháp* bản-quán lại đăng lại, sắp thứ tự như sau này, để các nhà đọc báo dễ soát hơn, vì những số 100 đồng chép khi rút số không sao khỏi sai lầm được.

Bốn số sau này mỗi số được hoàn lại 1.000 đồng.

48.886 53.581 58.184 103 530

Hai mươi sáu số sau này mỗi số được hoàn lại 500 đồng.

4.5 8	32.451	89.042	94.943
15.649	42.216	89.434	96.148
16.201	62.264	9 .404	109.723
25.057	74.545	91.413	112 498
26.738	78.409	92.246	112.728
28.336	86 775	92 421	116.526
29,058	88.072		

Một nghìn số sau này đều được hoàn lại 100 đồng.

35	14.545	28.082	37.271
62	14.716	28.108	37.297
89	14.844	28.254	37.328
300	15.075	28.396	37.547
456	15.202	28.410	37.579
464	15.508	28.506	37.593
693	15.580	28.538	37.683
631	15.815	28.795	37.988
654	15.847	28.809	38.236
700	15.855	28.900	38.376
1.293	15.938	29.024	38.545
1.453	15.976	29.028	38.644
1.473	16.124	29.303	38.790
2.142	16.283	29.518	38.952
2.152	16.309	29.550	39.062
2.647	16.534	30.062	39.909
2.712	16.592	30.171	40.471
2.872	16.669	30.206	40.780
3.109	17.178	30.594	40.869
3.289	17.190	30.847	40.894
3.293	17.408	31.008	40.909
3.420	17.523	31.122	40.921
3.522	17.891	31.215	41.060
3.530	17.935	31.233	41.081
3.590	17.947	31.540	41.114
3.822	18.509	31.641	41.283
3.869	18.514	31.698	41.399
4.149	18.696	31.706	41.507
4.308	18.626	31.855	41.560
4.319	18.697	32.004	41.608
4.5 6	18.715	32.087	41.655
4.534	18.825	32.149	41.724
4.606	19.105	32.192	41.740
4.651	19.140	32.233	41.798
4.766	19.186	32.324	41.887
4.909	19.728	32.526	41.983
5.304	19.845	32.582	42.338
5.591	20.394	32.591	42.459
5.617	20.537	32.760	42.538
5.716	20.601	32.795	42.688
5.825	20.801	33.297	42.960
6.173	20.830	33.342	43.017
6.501	21.015	33.464	43.208
6.511	21.202	33.684	43.352
6.548	21.460	33.747	43.528
6.580	21.943	34.055	43.669
6.735	21.969	34.088	43.790
6.811	22.286	34.156	44.012
6.835	22.376	34.271	44.103
6.873	22.493	34.372	44.107
6.936	22 813	34.717	44.123
7.332	22.927	34.750	44.384
7.731	23.020	34.820	44.678
8.274	23.400	34.824	44.712
8.377	23.525	34.898	44.735
8.734	24.491	35.026	44.897
8.799	24.666	35.055	44.902
8.810	24.7 2	35.098	44.951
9.068	24.833	35.166	44.957
9.531	25.326	35.203	44.979
9.756	25.404	35.245	45.044
9.966	25.457	35.489	45.165
10.050	29507	35.682	45.217
10.269	25.774	35.696	45.245
10.811	25.792	35.799	45.284
10.832	26.266	35.810	45.400
10.939	26.419	35.891	45.662
11.033	26.543	35.942	45.642
11.130	26.577	36.114	45.644
11.644	26.665	36.135	45.716
11.653	26.892	36.403	45.812
12.171	26.893	36.492	45.833
12.294	27.052	36.601	46.189
12.357	27.090	36.657	46.709
12.391	27.128	36.698	47.294
12.394	27.352	36.709	47.559
12.721	27.548	36.779	47.683
13.036	27.699	36.792	47.765
13.294	27.768	36.932	47.768
14.539	27.904	37.130	47.841

(Còn nữa).

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	23 độ
15 giờ	25 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		11	50
— nhì,	—	10	63
— ba,	—	9	75
Thóc hạng nhất,	—	7	00
Bắp ngô	—	7	90

Giá bạc. — Kể từ ngày 15 Mars 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 0 $ 0 L 88

Tàu sang Pháp. — Tàu *Fontainebleau* mang thư từ sang Pháp, trừ đầu thư từ và các hộp có khai giá (valeur déclarée) không kể, đến ngày thứ năm 19 mars hồi 16 giờ ở Hải-phòng sẽ chạy đi Tourane, Saigon và sang Pháp. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng 19 mars.

NHÀ VÀ ĐẤT MUỐN BÁN

Hỏi tại M. V. DEMANGE

Ngõ-trạm, Hanoi.

Việc nghĩa-quyên giúp người bị lụt ở Bắc-kỳ. — Số tiền của phủ Thống-sứ thu phát cho đến ngày 14 mars 1925 như sau này :

Số tiền thu được từ 1er đến 14 mars 1925.

Hội ái-hữu người Đông-dương ở Paris (Foye Indochinois) . .	10,784 $ 31
Báo Nam-phong . .	12 00
Công là	10 796 , 31
Số tiền đã quyên trước [illegible]	114.871 , 30
Tổng cộng là . .	125.667 , 61

Những số chi-tiêu như sau này :

Tiền gửi đi các tỉnh :	
Những số đã gửi trước .	64.533 , 00
Tiền gửi đi Hải-dương ngày 14 mars 1925. . .	4.000 , 00
Tiền gửi xuống Hưng-yên 14 mars 1925 . .	5.000 , 00
Tiền đong gạo ở Hanoi .	11.144 , 00
Cộng là	84 990 $ 61
Số tiền kỳ tại nhà ngân-hàng Đông-dương . .	40 990 $ 61

BÁN XE Ô-TÔ

Hiệu Chandler, 18/20 H. P. 5/7 chỗ ngồi. Hãy còn tốt lắm. — Giá : 1.500 $ 00.

Hỏi tại : Nhà Máy Đèn, Hanoi.

DÙNG KHÔNG HẾT, MUỐN BÁN BỚT :

Gỗ trắc phiến, gỗ trắc vụn ;

Salon, tủ-chè, sập toàn bằng trắc [illegible] tại, số [illegible] trưa từ 12 giờ đến 2 giờ. Buổi chiều từ 6 giờ đến 7 giờ

Thi bằng Sơ-học yếu-lược bản-xứ. — Như lời bản-báo đã hứa trong số báo trước, nay xin dịch đăng nguyên-văn đạo nghị-định quan Thống-sứ Bắc-kỳ về việc đặt ra kỳ thi bằng Sơ-học yếu-lược bản-xứ (Certificat d'études élémentaires indigènes), như sau này :

Khoản thứ nhất. — Kỳ thi bằng Sơ-học yếu-lược bản-xứ (*Certificats d'études élémentaires indigènes*) do đạo nghị-định ngày 18 septembre 19.4 đặt ra, thì cứ mỗi năm về cuối học niên từ ngày 1er mai trở đi sẽ mở ra. Các nơi trường thi mở ra ở các tỉnh-lỵ hay các thành-phố nhiều ít theo nhiều là tùy ở số sĩ-tử ứng thi và tùy đường đi lại tiện hay không. Mỗi một trường thì gồm những thí-sinh riêng một khu. Ngày thi ở các nơi có lệ sẽ lệch nhau để cho các quan trường, nhất là quan thanh-tra các trường, có thể dự các hội-đồng chấm thi khác nhau được.

Mỗi năm quan Đốc-lý hay là quan Chủ-tỉnh chiếu lời trường-lượng của quan thanh-tra các trường hạt ấy mà định mở trường thi ở đâu, các khu nào thuộc vào trường ấy, ngày nào thì bắt nào, ngày nào các thí-sinh phải đến đơn ứng thí, các điều ấy phải định xong và công-bố cho sĩ nấy biết, ít ra là một tháng rưỡi trước ngày thi.

Các việc định xong đâu đấy thì thông-báo cho quan Thủ-hiến học-chính biết.

Khoản thứ hai. — Phàm các sĩ-tử ứng thi bằng Sơ-học yếu-lược bản-xứ đều phải nộp các giấy má sau này trong thời hạn đã định :

1. Một cái đơn xin ứng thí, khai rõ tên họ, ngày sinh tháng đẻ và chỗ đẻ của người thí-sinh ; tên và nghề nghiệp, chỗ ở của bố mẹ ; trường-công hay trường tư mà mình học ; định thì ở trường nào ; có tình nguyện thi kỳ chữ Pháp không.

Đơn ấy phải viết vào giấy tín-chỉ, do người thí-sinh viết và ký tên, theo như kiểu-mẫu định theo nghị định này.

Đơn ấy hoặc bản bằng chữ Pháp, hoặc làm bằng quốc-ngữ tùy ý người thí-sinh chọn.

2. Một cái giấy khai-sinh.

Khoản thứ năm. — Các thí-sinh ở các trường công hay trường tư thì đơn xin thi phải nộp ở ông đốc các trường ấy, còn các thí-sinh ngoài không học trường nào thì nộp cho lý-trưởng hay trưởng-phố.

Ông đốc trường học và lý-trưởng hay trưởng phố thu nhận các đơn ấy và sau khi định một bản lược kê những tên đã kê ở đoạn thứ nhất khoản thứ tư nói trên này và nhận hộ là đúng rồi để lên quan Đốc lý hay quan chủ tỉnh.

Đơn nào nộp quá hạn đã định thì không nhận nữa.

Khoản thứ sáu. Quan Đốc-lý hay quan cai trị chủ tỉnh, hội cùng quan Thanh-tra các trường trong hạt, theo thứ tự vần A B C tên các thí sinh mà lập nên các sổ thi của các trường coi trong hạt, rồi lập tức báo cho quan Thủ-hiến học-chính biết số thí sinh ở mỗi hạt thi là bao nhiêu và chuyển giao cái sổ ấy cho các ông chánh chủ khảo các trường.

(Còn nữa)

Hội Dân-quyền. — Hội bênh vực Dân-quyền đến chiều thứ năm 19 mars hồi 17 giờ 30 sẽ họp tại phòng hội-đồng tòa Đốc-lý.

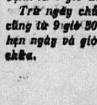
Máy bay lật. — Một chiếc máy bay có quan thiếu-tá Roux ngồi và đi phi hành gia Saint-Marty cầm máy bị lật từ độ-cao, cách phi-trường Tra-my chừng 45 kilomètres. Máy bay đã cố sức về Tam-kỳ, nhưng không đi được cho nên phải hạ xuống một cái ruộng nhỏ ở phía tây làng An-xa cách đồng bắc Tra-my chừng 13 kilomètres. Những ông ngồi máy bay được vô-sự, còn chiếc máy thì bị hư hỏng nhiều.

Quan Đốc Léonet đã trở sang. — Quan Đốc học Léonet ngày mồng [illegible] về qui-quốc nghỉ nay đã từ [illegible] tại, sẽ [illegible] trưa từ 12 giờ đến 2 giờ. Buổi chiều từ 6 giờ đến 7 giờ

Thầy ô-tô thì phải tránh. — Ngày thứ bảy vừa rồi Tòa án sơ-thẩm Hanoi xử về việc hộ có xé một việc ô-tô đè chết người ở trên cầu sông Cái. Ai cũng còn nhớ rằng sau khi cầu sông Cái khánh-thành được mấy hôm, có một người con trai là M. Đỗ-v-Ngọc bị ô-tô của một qui-quan là M. David làm ở sở giám-thị đi ở Hải-phòng lên đè chết. Người cha là Đỗ-văn-Khang đem thưa tại tòa án Trừng-trị thì phiên án ngày 4 juin 1924 tòa có xử phạt ông chủ có ô-tô phải một trăm quan tiền tây án treo về cái tội bắt cẩn mà làm chết người.

Nay thấy người bị hại chưa xói về nỗi con bị ô-tô đè chết, có đem thưa tại tòa xử việc hộ để bắt đền. Ông chủ có xe giảm đến cho cái mạng ấy là 20 đồng. Người cha không nghe, xin tòa bắt đền cho một nghìn đồng, nhưng ông chủ xe chỉ phải đền có năm chục đồng thôi. Báo *France Indochine* cũng thuật việc ấy có nói cái lẽ tại làm sao mà tòa chỉ bắt bên bị đền có 50 đồng thôi. Quí báo nói rằng : « Tòa án đã theo từ trình của thầy thuốc khám nghiệm trong khi mổ xẻ tử thi người bị hại, cứ như cái tờ ấy thì sức người con trai bị hại vốn vẫn yếu lắm, đã mắc bệnh lao sẵn, có sống cũng chẳng được bao lâu, cho nên tòa định cái số bồi thường cho bên nguyên 50 đồng là ước-lượng công bằng lắm »

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá một lọ 2 $ 50

地址電話

Au-học tùng đàm???

Của cụ cử LƯƠNG-VĂN-CAN soạn

Bán khắp các hàng sách

Giá 0 $ 30

Y-khoa bác-si Sarrailhé

55 ainh 6, phố Thợ-nhuộm, Giấy nói 306

Xét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn bà và bệ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, vì hạn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trừng-trị xử những việc như sau này :

Việc đánh nhau ở trước cửa nhà Thờ. — Vì việc Mme Ng-thị-Nhung bị thua đọ thuê đu-cơn đánh chết M. Khoa thu-ký nhà Ngân-hàng là việc đã đăng ở kỳ báo thứ hai trước thì nay tòa tuyên án tha cho bên bị vì xét không đủ chứng cớ. Còn về việc đón đánh Mme Thị Châm là vợ M. Khoa mới lấy, ở trước cửa nhà Thờ thì tòa chỉ phạt Mme Ng-thị-Chân, Ng-thị-Thịnh và Ng-thị-Nam tức Tiết mỗi người 10 quan và phải liên đới với nhau bồi cho bên bị đánh 1 đồng là tiền đền danh giá và tha MM. Ng-v-Qui, Ng-đình-Giảm, Võ-v-Tiết và Mme Võ-thị Tinh được trắng án vì xét không đủ chứng cớ.

Giả mạo. — An-v-Vượng trước có ở làm bồi cho M. Slaës ở phố cửa Đông. Sau bị đuổi, tên ấy cứ nhờ tên Ng-văn-Minh 17 tuổi làm nghề bán sữa tươi viết *bông* kỳ mới lên chủ cũ đem đến hiệu Khách (là hiệu chủ cũ vẫn lấy hàng) lấy rượu và những thứ ăn. Tên ấy đã dùng *bông* giả lấy hàng được mấy lần rồi, mà thôm tên ấy quen mui lại nhờ làm *bông* giả đến hiệu lấy thuốc lá. Người Khách tái-phá hiệu ấy thấy xưa nay M. Slaës không hề mua thuốc lá bao giờ mới nghi, lấy những *bông* thật ra xem thì mới rõ, liền giữ lấy tên ấy cho người gọi chủ cũ tên ấy đến. Hôi thì tên Vượng cùng với tên đồng đảng thú nhận ngay. Tòa phạt tên Vượng 6 tháng tù và tên Minh 3 tháng tù án treo.

Thanh-lâu đàn ông.— Tên Ng-v-Bang 50 tuổi thuê nhà ở gần cái *sân* ở phố Henri d'Orléans, có quyền đề tên Ng-v-Bi 16 và Ng-v-Nhi 17 tuổi đến là những đứa trẻ đu đăng mở một ngôi hàng thanh-lâu đàn ông chỉ toàn tiếp những ông linh Tây. Mấy thầy *đội con gái* có thấy những linh Tây thường thường ra vào đấy luôn, liền dinh mò đến lắc vào khám chỉ bắt được tên Bi và tên Nhi mà thôi chứ không có con gái nào cả. Tòa phạt tên Bang 1 năm tù và 5 năm biệt xứ, tên Bi và tên Nhi mỗi tên 4 tháng tù.

TOU-FOU???

Tou-fou là tay đóng trò chớp bóng có giá-trị

CỦA HIỆU

INDOCHINE-FILM

Sánh bằng được với những tay sành sỏi

Chẳng bao lâu là sẽ được mục-kích VUA GIẢI BUỒN này trên màn ảnh các rạp ở Đông-pháp.

ĐƯỜNG Ô-TÔ HÀ-NỘI THÁI-NGUYÊN

Công-ty vận-tải số 1 bí-thư số 2 công-chúng biết cho rằng từ ngày chủ-nhật 1er Mars 1925 này, hãn công-ty sẽ chạy xe ô-tô vận-tải rất đẹp cho chạy đường từ Hà-nội đến Thái-nguyên.

Ngày nào cũng vậy, cứ khi 8 giờ sáng thì xe ô-tô ấy khởi-hành ở Hà-nội đi Thái-nguyên. Và cứ 8 giờ sáng thì khởi-hành ở Thái-nguyên đi Hà-nội.

Khởi-hành ở Hà-nội, số 109, B. Gambetta, và chỗ nhà ga.

Xiếc Đại-nam. Phường xiếc Đại-nam của M. Lưu-k ánh-Vân đến tại Vinh từ đầu tháng này, đã khởi hành vào Huế ngày 13 mars vừa rồi,

Trượt bánh, đứt dây, đụng phải trâu. — Một buổi trưa hôm qua, đường xe điện xảy ra mấy tai nạn quá : Ở mé đuôi chợ Hôm thì bị đứt dây ; ở cổ rẽ cạnh Giảm thì chuyến xe ở Hà-nội đi vào, bị trượt bánh, hành khách Hà-đông, Cầu-giấy lỡi đò đều phải thay xe cả. Lại còn cái nạn gớm-ghê nữa là một chuyến đi Hà-đông khi tới bên trong Quán-bún thì đụng phải con trâu lớn ; lúc ấy xe đương đi nhanh, thì sực có con trâu nào thả cỏ ở vệ đường chạy tạt ngay trước toa máy. Toa máy đụng phải một cái thật mạnh, cấu tạo ở dưới gầm nầy cả lên, hành-khách đều sợ mất vía cả, tưởng chừng như cả cái đoàn xe điện đều đến đổ động khắn xuống cái rãnh bên vệ đường ; nhưng may làm sao thì xe cũng phải thì con trâu bị ngã uỗng kênh rề, mà lại bị hãm vỡ mé đường cả, chỉ có hai cái sắt sau là lìa vào đường sắt bị xe nghiền phải thôi. Tôi nghiệp con trâu bị xe kẹp gẫy cả hai chân sau, hành-nhân bị lọt, kêu rống lên rất thảm-thương.

Tại trường đua xe đạp. — Hồi 3 giờ chiều hôm qua các nhà thiện-nghệ xưa nay vẫn đua cùng nhau một cách rất kịch-liệt lại họp tại trên trường đua xe đạp. Hôm qua gặp buổi chiều *giời êm ả*, thế mà người xem thì vẫn là bỏ vì ngày hôm qua có cả cuộc thi ngựa và đá bóng *foot ball* cho nên cái số người xem sau sẽ đi mỗi nơi một ít. Tuy vậy mà các nhà thiện-nghệ không vì thế mà nản lòng, vẫn hết sức trổ tài.

Trước hết thì 4 người Nam là : Sách, Giao, Mạo và Can, thi chung nhau chạy 6 vòng, cuộc này chia làm ba lần, mỗi lần chạy 2 vòng. Lần thứ nhất thì Sách được giải tranh tiên, lần thứ hai cũng lại Sách, lần thứ ba thì Can.

Sau đến cuộc thi đuổi nhau, ba người Pháp là Descormes, Maron, Marc o ấp 3 người Nam là Công Bông Tiến lên năm vòng, rất cục lại thì 3 người Pháp được.

Sau nữa đến cuộc chạy lấy thưởng cả người Pháp người Nam. Cuộc này cũng chia ra làm ba lần mà giải quán quân thì Tiến được.

Sau cùng đến cuộc Hoa-kỳ chạy 90 vòng. Cuộc này xem rất là kịch-liệt, chia ra làm 3 bọn : bọn thứ 1 Maron và Appéré, bọn thứ 2 Công và Bông, bọn thứ 3 Mégy và Bernard. Kết cục thì bọn Maron Appéré được giải nhất, Công và Bông giải nhì, còn Mégy và Bernard giải ba.

Cuộc đua hôm qua có một điều lạ cho các người xem là nhà thi-n-nghệ Mégy xưa nay vẫn có tiếng là vô-địch thế mà hôm qua lại-đẹt quá, chỉ những thua là thua, mà cũng có một điều đáng mừng cho cuộc thể thao ta là người mình cũng đã ngoi-ngóp lên sắp kịp được người rồi.

Xin nói trước để độc-giả biết rằng đến chủ nhật sau lại có cuộc đua nữa.

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỀN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀY

Giới-thiệu sách mới :

KIM-VÂN KIỀU

tiểu thuyết

tóc tả quanh Thanh-lâm Tài-tử

Sách giấy 300 trang giá . . . . 0 $ 85

Cước . . . . . 0 . 15

Mua buôn và mua ở xin gửi mang-do và thơ cho :

M. PHAN-BA CAN

82 bis Rue Đồi Mua Hanoi, Hanoi

Đường bờ sông. — Về việc sơn đường ở bờ sông (quai Clémenceau) từ chỗ đường hàng Vôi chạy ra đến phố Leclanger thì từ thứ bảy 14 đến thứ năm 19 mars cấm không được đi lại.

Các thứ xe đi vào nhà máy nước đá Larue và xưởng xe ô-tô Aviat thì đã có một lối đi riêng.

Ngạch kiểm-lâm. :— M. Lương-đức-Viên, lính kiểm-lâm ở Yên-lập (Quảng-yên) được thừ chức.

Ngạch tuần-cảnh. — M. Đào-toanh-Luân lính kiểm-lâm ở Bắc-giang, được thừ chức.

Các nhà có con em nên biết

CHUYỆN GIẢI TRÍ ra là cốt để hiến các gia-đình một cái lợi khi khẩu-pếu cho sự nhi đồng giáo-dục, là cốt để hiến các bạn thiếu niên một chất nuôi hồn bổ óc, một món quà giải-trí rất lành mà rất có ích.

Sự biên tập hết sức thận trọng, hết sức kỹ càng, không bao giờ sượt ra ngoài cái trình-độ con trẻ, giữ việc biên-tập là ông cử Dương bá-Trạc, ông tú Nguyễn-đỗ-Mục, ông giáo Dương-quảng-Hàm và ông giáo Võ-đình-Long.

Các bậc làm cha mẹ muốn cho con trẻ trí khôn chóng khai-thông, lòng đạo-đức chóng phát-đạt, đường học-hành chóng tiến bộ, thưởng gì bằng mua CHUYỆN GIẢI TRÍ con trẻ đọc.

CHUYỆN GIẢI-TRÍ ra từng tập 32 trang lớn có ảnh nhiều, hiện đã ra TẬP THỨ TƯ, mỗi tập giá 0.15. Ở xa muốn chuyển xin gửi trước về 2 p. 00 Sách ra đến tập nào xin gửi ngay cho đến hết số tiền ấy mà sẽ trừ 20 o/o. Thư và mandat xin đề tên ông Lục-nam-Trạc, Trung-Bắc tân-văn Hanoi.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cướp giật. — Hồi 9 giờ tối thứ sáu vừa rồi, có hai người tên là Ty và Quế định đi đò sang Hạ-lý xem hội, khi thuyền gần ập mạn, M. Ty móc ví lấy tiền thì thấy tên lái nói tiếng khách với ba tên lạ mặt khác cùng đi đò, tức thì ba tên đó sấn lại đánh M. Ty và chạy giật ví tiền. May cái ví tiền của M. Ty còn có dây buộc cái vào khay áo nên không mất, nhưng cả hai anh em cùng ở lại chăng đánh đau, nhất là M. Ty bị thương ở mặt mấy vết và phải mê tâm mất ở sông Tam-bạc. Trong khi bối rối không rõ rơi hay chúng lấy mất một cái can và một chiếc mũ cối của M Ty.

Việc này ngày hôm sau M. Ty đã trình bỏ Mật-thám để đi đò bắt những quân tó gan mới chắp lối đi đâm đò tử-đoạn cướp giật như thế.

Chực tự-tử. — Ngày 14 trước, tên Tuong-wo-Koang 15 tuổi, nhà ở phố Marine bên Hạ-lý số 90 gieo mình từ trên cầu Joffre xuống sông Tam-bạc để tự tử. Những thuyền lê đậu gần đấy thấy động vội đò cứu thì vớt được rồi, nhưng tên Koang cũng đã bắt tỉnh nhân sự, hồi lâu mới lại hoàn. Hỏi ra thì tên Koang vì khó ở trong mình trong khoảng một tuần lễ, nên định tự-tử cho rảnh đời.

Nạn hàng ngày. — Hồi 9 giờ rưỡi sáng ngày thứ bảy một chiếc xe bò chở những rầm lớ của M. Trần-đức-Ngọc xuống giốc cầu Joffre có hàng mây va phải chiếc xe gắn số T. H. 3208 bị gẫy tan từng miếng. May tên phu kéo là Phạm-văn-Thang chạy được không can gì.

Hội đá bóng Thanh-niên Bắc-kỳ. — Nhắc lại Bà con nhớ hồi đến tối thứ bảy 21 mars này rạp hát Lạc-mộng-đài sẽ diễn một buổi đặc biệt để lấy tiền quyên cho hội đá bóng Thanh-niên Bắc-kỳ (La Jeunesse Tonkinoise) của người mình. Buổi vui hôm đó sẽ có số mọn tài tử diễn một đoạn kịch ca cải-lương hay lắm, bà con ta cũng nên chiếu-cố lại xem cho đông, trước là vui, sau là giúp hội T anh-niên Bắc-kỳ.

Thảm trạng. — Hồi 14 giờ ngày thứ bảy, người ta ở làng Hàng-kinh một cái xác người đàn bà trạc 30 tuổi, răn-cước không rõ, phải ở bờ ruộng. Sở cẩm được tin cho người lại biên khám rồi cho đưa vào nhà lác.

Đi đâu mất. — Ng-v-Bích, 50 tuổi, làm tây phải ở số Ateliers Maritimes, nhà ở Lạc-viên trình rằng đứa cháy tớ gái tên là Lê-thị-Ngọ 15 tuổi, quản làng Thanh-long, tổng Duyên-hà, huyện Thanh-trì, tỉnh Thái-bình, đi đâu mất từ hồi 12 giờ trưa ngày 14 tháng 3. M. Bích cho đi tìm mãi mà cũng chưa thấy tin tức gì cả.

Đã tìm thấy. — Nguyễn-thị-Chi ở đường Clémenceau khai mất đứa con trai 6 tuổi ngày 12 trước thì nay đã tìm thấy.

HÀ-ĐÔNG

Hội Láng. — Nghe đâu làng Láng năm nay dục định mở hội to lắm, bắt đầu từ tháng hay tháng ba tháng gần hết tháng, chẳng ngày nào là không hát xướng linh đình, nào rạp trẻ, công-tết là liệt, phí tổn kể hàng gần hết hẳn nghìn chỉ đó ; những tiền pháo cũng đã trả-liền đến vài trăm.

Chính tịch vào ngày nào cũng chưa rõ, nhưng vui lắm thì phải. Tục truyền rằng đức Thánh Láng là ông Tô-đạo-Hạnh có cái sát phụ chi thù, nên khi trước xách phải cho kiện lội qua sông để đi qua đến ông Đại-điên mà trốt lác chi sáng chẳng gương như đánh nhau vậy.

Ấy thật là một dịp may cho bà con ở Hà-thành lắm. Nhưng mà nạn rồi đấy, ta lại phải đội một chữ, thế là khi nào trời cũng chiều người, rét cả hội rét, nực cả hội nực, các công-tử tiểu-thư ở hồ mà yếm anh hồ nào, thì nhau mà *tuột-so* giầy trắng, ô đầm sa mỏng, nào cần phục cần quyền, con mắt tinh pha lẫn cùng mồi son mồi phấn. Nhưng ta phải giữ gìn làm sao cho con trẻ khỏi bỏ đầu nơi chợ, mà mang tiếng Thăng-long văn-vật đấy.

C. lại cáo

Chó đại ! Chó đại ! — Vẫn đi được một độ đã không phải nghĩ-ngợi sợ hãi về cái nỗi chó dại, thế mà được mấy hôm nay, ở trong mấy làng vẫn văng tin huyện Thanh-oai lại thấy có lắm chó dại. Nghe đâu đã có người bị nó cắn, trẫn bị nó cắn, [illegible]

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tàu Hải-của phụng lời chân phủ rằng:

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đề tăng ngự dụng qua rất hay. Đáng nên ưu thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui dược-phòng chế-tạo để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-che MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang Chữ tờ báo này.

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Conté *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa nhờ ng người yếu, trẻ con cũng ặt cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.*

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại:

COMPTOIRS COLONIAUX CHINIS

Haiphong. 2220

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đau mắt, đau mắt, đau ra máng mắt, chảy nước mắt. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy thì nên dùng:

Thuốc Ciella

Giá một lọ: 0$50

Bộ bán lại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

bị nó cắn nữa. Các người đàn anh trí-thức ở các làng ấy đã đem mọi phương-pháp để phòng mà khuyên-nhủ mọi người gìn giữ, và ở khắp các nơi công-sở trong làng đều thấy có giấy yết các phương-pháp ấy rất rõ-ràng của lý trưởng sở-tại niêm-yết cho nhân dân theo, thật khá khen cho người mình đã biết lo đến những sự lo chung vậy. Nếu ai nấy đều biết lấy cái hại này làm lo chung mà gia tâm đề-phòng y như tờ chu-tri của quan Tổng-sứ nói về việc ấy đã thông tư đi khắp các làng có xảy ra bệnh chó dại từ hồi tháng avril năm ngoái, thì tất cái nạn ấy sẽ mau trừ liệt được ngay.

Đàm Yên-duyệt. — Từ đầu tuần lễ trước đến giờ, trong làng Yên-duyệt, huyện Chương-mỹ có mở đám tọ lắm. Nghe đâu đám này cũng chỉ vì cái nợ miệng mà mở ra, cho nên sự đóng-góp thấy cả bề sắng liềng quá, mà trong làng đã rục-rịch có nhiều nhà định đám xong sẽ bỏng-bẽ nhau đi! Ôi! đám! — Lại nghe nói từ hôm mở đám đến nay, nhiều người đến xem ở đấy bị đóng gió một cách rất trái pi.ép và gi.ê-man quá!

SƠN-TÂY

Cất đám quan Tuần Mông-phụ. — Sáng chủ nhật vừa rồi đã làm lễ cất đám quan Tuần Phan-kế-Tiến ở Mông-phụ. Tang lễ theo lối cổ, có vẻ rất tôn nghiêm, không khác chi một đám rước thần vậy. Đ ần có hai lá cờ: một lá cờ đỏ có chữ Phan, một lá cờ trắng cũng có chữ Phan, rồi đến 5 lá cờ ngũ hành, 5 lá cờ trắng, hai lá cờ có chữ Tuần-phủ tri-sự Minh-tinh, đẳng tam sinh, võng-đào, lọng bạc, tán đỏ, đồ tế-bộ, gương dàn mặt, rồi đến đại dư.

Trống tiền trống hậu, tịnh không có tiếng kèn đám tang. Cứ hành từ 5 giờ sáng đến quá 10 giờ thì tới mộ-địa. Chỗ mộ-địa này là sinh-phần của quan Tuần Phan cắm định từ trước, chung quanh xây tường, g ữa có lập một cái nhà bia. Hôm cất đám có làm thêm hai cái nhà rạp ở hai bên để các quan ngồi. Bao nhiêu câu đối đến treo tại hai nhà rạp, chứ không mang đi đường, người đi xem đông không biết bao nhiêu mà kể, đen nghịt cả một cánh đồng. Quan tỉnh có cho lính trá về hộ đang. Các quan đi đưa đám thì có quan Công-sứ, quan Tuần phủ, quan Đ -t ổng Đỗ-đình-Thuật, quan huyện sở tại cùng nhiều các quan khác nữa.

Cụ Phan-kế-Tiến kể trong quan trường bậc lão thành thì vào bậc nhất nhì ở xứ Bắc-kỳ này vậy.

Cụ đỗ cử-nhân khoa kỷ-mão thời Đức-Dục-tôn hoàng-tế, sau bổ vào Sử-quán khảo hiệu được ít lâu thì cụ thăng tri huyện Lộ-thủy (Quảng-bình). Không bao lâu, cụ đổi ra ngoài Bắc làm huấn đạo huyện Tuạch-thất, tri huyện Bất-bạt, huyện Thạch-thất, phủ An-lãng, phủ Vĩnh-tường, phủ Quốc-oai, phủ Quảng-oai, phủ Nam-sách, án sát Yên-bái, Phúc-yên, Ninh-bình, Nam-định, rồi thăng Tuần phủ Phúc-yên t i về hưu-trí, cụ Tuần Phan tạ thế, không những người tỉnh Sơn-tây mến tiếc cụ là một vị Lục-triều nguyên lão, mà đến cả trong ba xứ Trung, Nam, Bắc ai là người quen biết cụ cũng đều mến tiếc vậy.

Khi ha huyệt, quan Công-sứ và quan Tuần có thay mặt Chính-phủ Bảo-hộ nói mấy câu viếng và chia buồn cùng qui quyến.

Các đối tượng viếng thăm của các quan rất nhiều, xin lục đăng mấy câu sau này:

Của cụ hiệp-tá Nguyễn-Cẩn là bạn đồng niên:

Ất mão bảng tồn giải kỷ nhân, Đông-ngạc Vân-canh, tinh ngã vi tam lưu thác quả.

Phúc an hậu hoài tại nhất biệt, Tân cùng Sài kỷ dữ thùy tương ngẫu phụ danh sơn.

Của hai cụ thượng Từ-đạm Từ-thiệp:

Hàn học lỗ quan thân, hữu tử diệc năng quan, thỉnh khán từ thập lục niên tiền, khoa sử hợp đăng, ngôn hạnh lục.

Lạc qui kết xã hội, kim công cự khứ xã, đãn nguyện bách thiên vạn ức hậu, nhân tung hảo bạn phật tiền du.

Của quan Tổng-đốc Nguyễn-văn-Bân:

Hoan hải thanh bình khan tiểu-tử, Ngô sơn kỳ thọc ức hưu dông

Của hai quan án Ng khắc-Xứng và Trần-thiệu-Kế:

Sơn thấp vân tr.

Của quan Tuần và quan Án Sơn-tây:

Thiên hạ đại tôn

Bản quán xin có lời trân trọng kính viếng quan tuần Phan và chia buồn cùng qui-quyến.

PHÚ-THỌ

Đào trộm mả trâu. — Hôm 16 tá ở làng Tu-vũ một nhà kia có con trâu chết, hiện đã trình quan đem chôn. Thế mà không biết có kẻ nào định đ lấy thịt ăn, hay là có sự thù riêng gì với nhà sự chủ, mà ngay đêm hôm ấy đám cả gan mọi xác con trâu ấy lên xẻo gần hết thịt, còn xương bỏ lại.

Đến sáng hôm sau nhà sự chủ biết nên đã trình quan. Hiện nay còn đang dò xét xem kẻ nào dám làm sự càn dỡ ấy.

Dâng mất trắp bạc — Cũng ở làng Tu-vũ mới đây có mấy tên hung thủ cậy cộng vào một nhà kia dâng một cái trắp người chủ gối ở đầu rồi chạy. Trong trắp có để hơn sáu chục bạc và các đồ vặt, nhà chủ thấy thế vùng dậy đuổi theo, khi bắt được nó, nó chống cự lại rồi nhảy xuống ngòi lội sang bên kia. Nghe đâu nhà chủ có nhận được mặt bạc đứa nó là người Mường, nên đã trình chức dịch làng nó.

G. lai cảo

LẠNG-SƠN

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng, bà cụ thân sinh ra M. Lê-đức-Hinh, buồn bán tại Lạng-sơn, vừa mới tạ thế ngày 14 mars 1925 tức là ngày 20 tháng hai năm ất sửu, tại qui xá ở Lạng-sơn.

Đến ngày 17 mars sẽ làm lễ cất đám.

Bản quán xin có mấy lời kính viếng cụ, chia buồn với M. Lê đức-Hinh và qui quyến.

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi có sự đau đớn, xin đem lời cáo phó để các quan, các cụ, các ông, các bà, cùng là họ nội, họ ngoại ở gần ở xa biết cho rằng, thân-mẫu, tổ-mẫu chúng tôi là:

Bà LÊ-VĂN-THÀNH

Hưởng thọ 78 tuổi

Nay tạ-thế hồi 6 giờ ngày 14 mars 1925, là ngày 20 tháng hai ta, tại bản xứ, phố Nhật-bản, tỉnh Lạng-sơn.

Đến ngày 17 mars là ngày 23 ta, hồi 8 giờ sáng, sẽ rước linh-cữu ký tăng tại địa-phận làng Mai-pha, châu Cao-lộc, tỉnh Lạng-sơn.

Cô-ai tử: Lê-đức-Hinh Membre des Commissions sanitaires provinciales, Officier de l'Etat Civil Indigène de la ville de Lạng-sơn,

Cùng hôn, tôn nội ngoại đẳng, đồng cáo phó.

Lời đăng báo này thay cho giấy cáo-phó.

HÒA BÌNH

Cọp bắt người. — Trong hạt châu Lương-sơn này một năm ngoái số người bị cọp bắt có ngót hai trăm người, (!) thế nên dân gian trong 4 xã, Kỳ-sơn, Cư-yên, Vật-sơn, Mỗ-sơn đều phải chịu đói kém, vì những ruộng gần làng còn có thể cày cấy được, chứ ruộng xa làng thì đành bỏ hoang. Năm ngoái thì vậy đã xong rồi không cần nói đến, Song năm nay ai cũng mừng là được yên lành thì những kẻ nghèo đói nhờ có năm cải mà sinh nhai, ngày 15 tháng 2 ta có 10 người ở xã Trì-thủy thuộc tỉnh Hà-đông vào đốn củi ở xã Mỗ-sơn, khi đương đốn củi, có hai con cọp chạy ra vồ lấy một người đem vào cách độ 30 thước lấy rồi ăn, khi lễ lấy chạy về báo dân vào đuổi thì đã bị cọp ăn hết mình rồi, chỉ còn hai cái chân và hai cánh tay thôi.

Cứ như những người bản xứ họ nói ở khu rừng này gọi là rừng Xe lành, vẫn có hai con cọp ở đấy luôn, còn ở từng gần làng Phương-thảo xã Kỳ-sơn, thì có ba con, ở về núi châu-mèn cũng thuộc xã Kỳ-sơn có hai con, xét ra những chỗ này là đường cái đi lại thì thường người ta gặp luôn mà gặp hai ba con là một lúc, nếu đi đông mà quát tháo thì nó lui vào rừng, ai đi độ ba bốn người thì nó ăn ra đuổi theo là bắt lấy, đem vào rừng ăn thịt. Trong vùng mấy xã này những 7 con cọp hay ăn thịt người thì làm gì mà không hại, mong rằng các nhà thiện xạ nên chú ý mà trừ nó đi thì may cho dân sự này lắm.

N. lao cảo

KIM-SƠN (Ninh-bình)

Cờ bạc như trấu Huyện lỵ đây là một nơi nhân cư trù mật nên có lắm người nhàn rỗi mà tìm cách quanh năm chỉ chuyên nghề cờ bạc kiếm ăn, nhất là từ tháng chạp năm ngoái đến năm nay hầu hết trong phố xá đến chốn thôn quê không mấy chỗ là không có đám quần tam tụ ngũ tứ-xì, sóc-đĩa, quay đất, tổ-tôm, ngày đêm nào cũng thấy lấp nập những con nhà cờ bạc tìm đi sòng này đánh khác, cả người các hạt khác cũng nô nức nhau tìm đến. Các nhà gá chứa lại rất khôn khéo, họ dùng hết mưu kế qui quyệt để che mắt quan trên, thực là một cái hại lớn cho dân cư ở đấy vậy.

Nguyễn-văn-Tam lai cảo.

(Xem trang thứ tư)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 16 Mars 1925

HOÀNG TÚ

Cả tâm khen khéo lo thay
Thuyền quyên cả một anh-hùng không hai,
Dễ mà gái đã thua giai.

Tối thứ ba 17 Mars 1925

THIÊN LÝ TẠI NHÂN TÂM

Cho hay mẹ ghẻ, con chồng,
Lòng kia dun dủi vốn trong nhẽ giời.
Ấy là gương để dặn đời

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

Máy nói số 243

Hiện tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

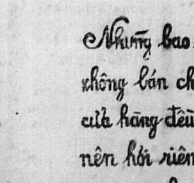
Hàng tốt, giá công hạ, vì hiện tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bốn mươi đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi

cao như liên-hoa, ở long và thủy-tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm mão canh, gọi là « SONG HỈ CHÍNH THẤT DANH-TRÀ » cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đặc-điểm của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui khách thường trà không cần nói mua lắm.

Các chi điểm bán trà VINH-MẬU

Nam-định: phố Khách, số 141.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương: phố Khách, số 11.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

Đồ dùng trong nhà

Âm đun nước bằng aluminium, có quai liền, sơn, đựng được hai lít rưỡi, 18 c/m	3 fr. 00
Âm cà phê bằng aluminium, hình chóp nón, quai mây. Một lít rưỡi:	3 fr. 50
Faitout bằng aluminium, 20 c/m.	1 fr. 00
Nồi bằng aluminium, hình cao, 20 c/m.	2 fr. 00
Chai LUTÈCE. Cốc mạ kền. Vỏ bằng tôn sơn. Một nửa lít:	3 fr. 00
Đèn dầu tây. Chân đúc, cái mỏ 14 lignes	6 fr. 00
Dao bỏ túi, 6 thứ đồ dùng	6 fr. 50

Tiếng vỗ tay khen, nghe như sấm động

Cách buôn-bán đời xưa, đắt tiền mới được của qui, nếu của rẻ, tất là của ôi. Người đời nay thì không thế, có khi buôn bán phải đạt, lại dùng thứ của ôi mà bán đắt tiền. Nói tóm lại thì chỉ nên bán giá phải chăng là hơn.

Nay có hiệu bán trà **SÂM-MẬU**, *trà* **HỒNG-THÁI**, *trà* **VẠN-XUÂN** *ở phố hàng Ngang, số nhà 59, các giới quan thường mua dùng, ai cũng phải khen. Trà-vị rất ngon, bán giá phải chăng. Khi nào các ngài tiện dịp đi qua, xin mời vào hiệu* **SÂM-MẬU** *ở phố hàng Ngang, nếm thử một chén, hoặc mua cho ít nhiều, đem về pha uống, ngẫm nghĩ vị ngon, mới biết là câu nói không sai vậy.* 2203

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dung tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực. 217

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận ngay-nhiệm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là nâng:

Cachets du Docteur Nofal

0$35 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu qua kỳ sở vọng.

Nếu phải yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhám, và giá lạnh, chớ có chờ dợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu **CHASSAGNE**, *Phố Paul Bert có bán.*

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Những bao niêm "The Cock" không bán chỉ để cho khỏi các cửa hàng đều có cả. Bao-thắng nên hỏi niêm biết ở phố hàng gai số nhà 83

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HOÁ

Đào được đồ cổ. — M. Pajot ở sở Tương-cơ tính Thanh-hóa vừa mới đào được ở Đông-sơn cách bờ sông Mã chừng 25 thước nhiều đồ cổ lạ lắm, thứ nhất là đồ đồng và đồ sành. Đồ đồng thì có ba cái trống lớn, hai cái trống con, một cái bình và các giáo mác con. Đồ đất thì phần nhiều là chum lọ mà hình rất lạ, xưa nay không ai được trông thấy bao giờ. Ngoại những vật ấy lại có mấy cái đồ nữ trang bằng ngọc thạch. Người ta còn thấy một cái xương cánh tay người đeo một cái vòng, và lẫn với những đồ đào được ấy thì có nhiều xương người và xương giống vật lắm; các khí dụng phần nhiều đã dập vỡ cả. Người ta đoán rằng đấy là một nhà nào khi xưa bị đất sụt vì địa chấn hay là nước đánh mà thành ra chôn vùi xuống như vậy. Cứ như ông Pajot thì những vật đã tìm thấy đó cổ đến ngót hai nghìn năm rồi, chừng vào thế-kỷ thứ nhất. Bản-quán có lời ngợi khen ông Pajot đã tìm được những vật lạ ấy.

QUẢNG-BÌNH

Lại một cái nạn con nhà lao-động. — Số báo mới rồi, đã đăng tin hai người phu ở làng Minh-cầm làm đá Lòa-xa bị đá đè, một người chết, một người bị thương nặng. Nay lại có tin ở cây số 152 có một người phu nữa cũng bị đá dằn mà bỏ mạng. Tội-nghiệp thay cho cái thân lao-động.

Khai-phục nguyên hàm. — Chiếu theo ân-điển về lễ tứ-tuần đại khánh thì những viên chức nào trước kia có lỗi bị cách-giáng, mà không phải là lỗi tham tang, thì đều cho được khai-phục nguyên-hàm cả, ở bản-hạt có mấy viên sau này được mông đặc ân ấy:

1. M. Tăng-đoãn-Nhuận, quản làng Thuận-phú, huyện Bố-trạch được khai-phục viên-ngoại. 2. M. Phan-hữu-Nguyên, quản làng Tả-thắng phủ Quảng-ninh được khai-phục thị-giảng học-sỹ. 3. M. Lưu-đức-Tuấn, quản làng Cao-lao-hạ, huyện Bố-trạch được khai-phục hàn-lâm trước-tác.

Hái rau hái củ cho nên nỗi này. — Hôm cuối tháng-tuần tháng hai ta, ở làng Tiên-lễ-hạ, thuộc hạt Quảng-trạch, có một bọn mười người chèo thuyền lên nguồn Nang làm củi hái rau, đến kh. trở về đi qua giang-phận làng Vân-lôi, bỗng gặp trận gió to quá, đánh đắm mất chiếc thuyền, lác bấy giờ vào hồi canh hai, trời tối như mực, chết đuối mất một người tên là Nguyễn-Lữ. hiện đã tìm thấy thi-thể

Trộm cắp như rươi. — Từ ngày có cái nạn đại kém, trong vòng bốn tháng nay, các miền thôn quê trộm cắp sinh ra nhiều lắm. Trong một làng mà xóm nhóm mấy đêm là không có một vài đám trộm vặt. Làng nào cũng có đặt phu tuần điểm canh, nhưng cũng không sao xuể được. Cái nỗi cơ-cần đó này, thực đã khổ-liệt lắm thay!

振商號

Tam đại cần

yếu vấn-đề

Các ngài xem báo nên đọc.

Các ngài kinh thương nên đọc.

Các ngài ở nhà muốn được một thứ đồ ăn tốt và đem làm quà cho bà con cũng nên đọc.

Bản-hiệu tự chế các thứ bánh khách, biscuit và các thứ kẹo tây vân vân... chất liệu tốt mà làm sạch sẽ, cực hợp vệ-sinh, hộp ngoài trang hoàng lịch sự, đem làm quà bà con nhất là đích đáng cho nên làm không đủ mà bán; nay bắn hiệu vì tiện dùng các ngài ở xa phải gia công chế tạo, phàm đâu có nhà giấy-thép thì hàng hóa có thể đến được đều theo cách lĩnh hóa giao ngân (contre remboursement) có in các giá mục, các ngài cần dùng xin cho giấy biết.

Hiệu TCHAN XUONG.
dit WON KONG-SANG
Chuyên môn về bánh và kẹo
ở phố hàng Buồm số nhà 106
Hanoi.

INJECTION PEYRARD

Thuốc thực hiện này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ
ĐỂ TRỊ BỊNH BAU-LẬU
mới bị hay là có đã lâu rồi
Trong 232 người
A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người
(Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)
Bán cùng các nhà thuốc có danh.

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ mùa giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

RƯỢU BẠT-HẢ **GET PIPPERMINT GET** rượu này uống để mát mề và mát khan tiếng.

Hay nhầm thuốc đổi màu đi.

BỆNH NGOÀI DA NHƯ LÀ:

Mụn, mẩn đỏ, hắc-lào, ngứa, sưng huyết-quản, lở và các nốt mẩn khác vì bệnh giang-mai mà phá ra điều bởi tại máu cả. Vậy muốn chữa thì phải dùng một thứ thuốc thay máu rất mạnh. Thuốc thay máu thì không thuốc nào công-hiệu bằng thuốc

Dépuratif Richelet

Dù bệnh mới hay lâu, miễn là vì máu sinh ra, thì khỏi. Thuốc này lại chữa cả các chứng đau xương, thấp nữa.

Bán ở các hàng lục-hợp to.

Hắc-Lào — thì 3 buổi khỏi

Eczéma — thì 20 ngày là xong

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trẻ con thường hay đi tả, ho, giật gân, mạn nhọt, sốt, vân vân, muốn trị các bệnh ấy cho trẻ con thì nên dùng:

Reinette Duval

Thuốc nhuận tràng, chế bằng nước quả tán (pommes) và các thứ quả khác nữa.

Mỗi lọ 0$90

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi.

Thuốc cao Foster

Một thứ thuốc thần-diệu trị các bệnh ngoài da và bệnh hạ trĩ

Người ta không có thể dùng thuốc gì sánh kịp bằng thuốc cao Foster để trị các bệnh ngoài da. Bịnh lâu ngày, nặng nề và lan rộng đến đâu trị bằng thuốc ấy cũng khỏi. Trong thuốc có những chất trừ độc, làm cho độ dau, và làm cho lần da thành non. Trong những khi lở nẻ, hắc-lào, ghẻ dinh, v. v. dùng thuốc ấy rất là công hiệu. Thuốc ấy làm cho độ ngứa ngay lập tức.

Không thuốc ấy sẽ đi được tổng khắp thế giới, nhất là vì thuốc ấy trị bịnh hạ trĩ hoặc ở trong hoặc ở ngoài, hoặc khó hoặc có máu rất là công-hiệu. Dùng thuốc ấy làm cho mất đau ngay, và nó dùng lâu thì trở bẩn được bịnh, thiếu cho không phải mổ nữa.

Những người ốm nằm, đi xe đạp, thì nhất thiết cũng nên có một hộp thuốc ấy thì rất là có lợi lắm. Các thứ thuốc Foster, số 32, Rue Laisné Perdiaud, Paris-17.

Có Hàng bào-chế nào cũng có bán thuốc

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Uroformine

Giá 1$20 một hộp

Rượu thuốc trị bịnh tê-bại, đau xương của Hiệu Tứ-Nguyễn-Liêu, số 46, Rue Principale à Đáp-cầu đã nổi danh trong các giới. Vì cối mình-lực đại bổ cần bổ rất mãn-nhiệm, nó làm cho khí huyết sung túc, sương sốt mạnh mẽ, rượu này ai dùng cũng được, vì nó là một thứ thuốc bổ rất dễ uống. Hiện có gửi bán tại nhà in Kim-Đức-Giang, số nhà 83, phố hàng Bồ, Hanoi và hiệu Hương-Kết thư điếm, số nhà 92, Boulevard Bonnal, Haiphong và hiệu Phương-Nguyên, Rue Paul-Bert à Huế, giá mỗi chai là 2$00.

Ở các tỉnh xa ai muốn mua hay hỏi điều gì, xin cứ viết thư về bản-hiệu tại Đáp-cầu.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng da dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

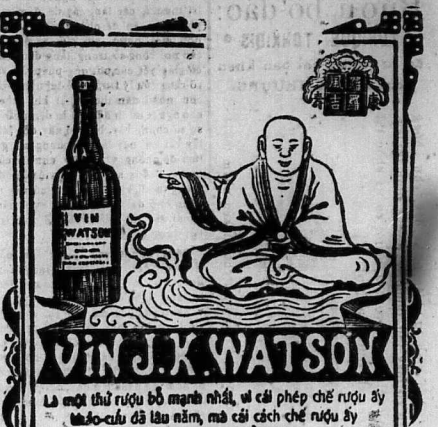
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Trodigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$10

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

VIN J.K. WATSON

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy tháo-cứu đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.

Mỗi khi thân-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tốt là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh cần suy, bệnh ghịp, bệnh ngã nước, v v

Một cốc ti-co. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

HIỆU BÀO-CHẾ CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert. — HANOI
Hỏi mua một lọ con làm mẫu 0$10

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

Các ông nên đến ngay hiệu:
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rét mới sang — Cái mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2020

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH

Tàu thủy ở Vientiane về tới chậm-nhất thì sáng thứ hai xe 8-10 chở thơ và khách-khách ở Thakhek về tới Vinh.

TỪ VINH ĐI THAKHEK

Ngày thứ sáu đúng 7 giờ sáng chạy, chiều thứ bảy đến Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . : 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi. . . . . : 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI, Vinh, Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酷補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚食者班每食班波嘴醋欺啤精

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra **20** quan mà may ra được

500.000 quan

Mua mỗi cái trái-đơn của CÔNG-TY PANAMA có rồi sẽ đổi hoàn lại (Obligation Panama à lots). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày độ đánh mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, về đến lúc trái-đơn trúng số rồi là mình được lĩnh nguyên số tiền là 500.000 trở xuống cho tới nào cũng trúng một lần là 500.000 trở xuống cho 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 5 triệu lần.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY:

1 số lớn	500.000 quan	200 lớn	2.000 quan
2 số lớn	250.000 —	1.200 lớn	2.000 —
200 lớn	100.000 —	13.200 lớn	1.000 —
200 lớn	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại làm	400 —

Người có trái-đơn được dự cuộc rút số rồi cho đến khi có trái-đơn nữa mà thôi.

Cần là được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ gì cho thuế cả. Mỗi lần rút số số nhiều được một cái bằng số số trái đơn trúng số, không phải trừ tiền. Các số kê trong bảng ấy đúng với cái trái-đơn đã lại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1920. Bản luật ấy là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải ngại ngờ cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 4576

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)